GAZETA LWOWSKA.

Wychodzi z Dodatkiem codziennie, prócz świąt i niedzieli. Prenumerata kwartalna miejscowym 4 złr. 15 kr., odbierającym pocztą 4 złr. 40 kr., Inseracyę opłacają od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr. następnie po 2 kr. m. k.

Nro. 214. Wtorek 17. września 1850. Rok bieżący gazety **39.**

Na kwartał ostatni roku bieżącego otwarta jest Prenumerata na Gazetę lwowską w Redakcyi gazet galicyjskich, ulica Ormiańska Nr. 347, dla odbierających gazetę w miejscu 4 złr. 15 kr.; zaś pocztą 4 złr. 40 kr. Zapisy z prowincyi przeseła każdy c. k. Urząd poczty miejscowy z zaliczką wprost do kantoru gazet bezpłatnie; a Redakcya w chęci odpowiedzieć życzeniom szan. przedpłacicieli jak najlepiej, uprasza o wczesne zamówienie i dokładny adres szan. prenumeranta.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Wiedeń, 12. września. Dnia 13. września wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany CXIX. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, a mianowicie tymczasem tylko w niemieckim języku.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 345. Patent Cesarski z d. 6. września r. 1850, obowiązujący dla wszystkich krajów koronnych, o nowej prowizorycznej ustawie względem należytości od kart do gry, kalendarzów, zagranicznych gazet, anonsów i insercyi do dzienników.

Dnia 13. września wyjdzie także w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany CXVII. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa — wydany d. 12. września tymczasem tylko w niemieckim języku — we wszystkich dziewięciu podwójnych wydaniach.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 339. Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 22go sierpnia 1850, którem w traktacie żeglugi na rzece Pad z dnia 3. lipca 1849 (CVII. zeszyt p. d. r. u. p. N. 322. r. 1850) prostują się mylnie w lirach austryackich podane taryfy taks żeglugi na liry włoskie.

Nr. 340. Ogłoszenie ministerstwa handlu z dnia 2go września 1850, którem w skutek najwyższej uchwały z dnia 19. sierpnia 1850 rozciągnięto postanowienie §. 2 przepisu o egzaminach służby pocztowej także na złożony z dobrym postępem kurs nauk w c. k. kompaniach kadetów w Ołomuńcu lub w Gracu, albo w korpusowej szkole pionierów w Tulle.

Nr. 341. Ogłoszenie ministerstwa finansów z dnia 3. września 1850, którem obwieszczono traktowanie wylosowanych w seryi Nr. 74 obligacyi banku po 5 od sta.

N. 342. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości w porozumieniu z ministerstwem spraw wewnętrznych, tudzież ministerstwa wyznań i nauk publicznych z d. 3. września 1850, którem w razie, jeżeli ksiądz katolicki skazany został za zbrodnię lub przestępstwo, przyzwala się udzielić akta procesu biskupowi.

Nr. 343. Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z d. 6. września 1850, którem wyznaczono liczbę przysięgłych potrzebnych dla każdego okręgu sądowniczego.

Wiedeń, 13. września. Dnia 14. września wyjdzie w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i będzie rozesłany CXX. zeszyt powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa, a mianowicie tak w pojedyńczem niemieckiem, jakoteż w czesko- (słowacko) niemieckiem, madjarsko-niemieckiem i romańsko-niemieckiem podwójnem wydaniu.

Zeszyt ten zawiera pod

Nr. 346. Rozporządzenie ministra spraw wewnętrznych z d. 13. września 1850, którem stosownie do najwyż. uchwały z dnia 8. września r. 1850 wydano i ogłoszono postanowienia względem zaprowadzenia politycznych władz administracyjnych dla królestwa Węgier.

Wczoraj dnia 13. września wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany XLII. zeszyt dodatkowy do powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera do CXIX. zeszytu powszechnego dziennika rządowego ustaw państwa najuniżeńsze przedstawienie rady ministeryalnej względem zaprowadzenia nowej ustawy prowizorycznej o należytościach od kart do gry, kalendarzów, zagranicznych gazet i anonsów dla całego terytoryum państwa austryackiego.

Lwów, 10. września. Wyrokiem sądu wojennego potwierdzonym w wyższej instancyi skazany został Zacharyasz Kortkes, rodem ze Lwowa, 34 lat mający, izraelita, dzierżawca domu zajezdnego, za zaniedbane zamknięcie swego szynku o czasie przepisanym na czterodniowy areszt i wykonanie kary zaczęło się z dniem dzisiejszym.

Z c. k. sądu wojennego.

Czerniowce, 7. września. Wyrokiem sądu wojennego skazany został Piotr Wołoszczuk, rodem z Kosowa, obwodu Kołomyjskiego, 26 lat mający, czeladnik od kapelusznika za zatajenie broni ze względu na okoliczności łagodzące na dziesięciodniowy areszt w sztokhauzie w kajdanach; wyrok ten ogłoszono dnia dzisiejszego i wykonano.

Z c. k. wojskowej sekcyi śledczej Nr. 4.

Sprawy krajowe.

(Akt łaski najwyższej.)

Wiedeń, 13. września. Jego Mość Cesarz raczył najwyższem postanowieniem z dnia 7. września r. b. byłemu sędziemu miasta Vinga, Danielowi Racsof darować najłaskawiej zapadłą nań w c. k. sądzie wojennym w Temeswarze za zbrodnię stanu wyrokiem z dnia 9. lipca r. b. karę śmierci i konfiskaty majątku i oraz rozkazać, ażeby przeciw wymienionym poniżej piętnastu osobom wytoczony proces za udział w powstaniu węgierskiem natychmiast zastanowiono.

Wykaz objętych najwyższym aktem łaski z dnia 7. września b. m. osób stanu duchownego i świeckiego:

Ujhazy Melchior notaryusz; Osgyany Stefan, senator dystryktowy; Jernej Michał proboszcz katol.; Trencseny Józef, adwokat; Lovich Karol, c. k. asesor sądu górniczego; Strilich Tobiasz, asesor sądowy; Turkovich Stefan, poborca soli; Karnass Michał, rzeźnik; Szigetti Józef, puszkarz; Proboicesevits Józef, notaryusz; Arangossy Franciszek, stuhlrichter; Hussar Leopold, kupiec; Fleiss Jerzy, kupiec; Balko Josim, wójt; Poppovits Jan, gr. nieunicki pleban.

(Gaz. Wied.)

(Rozporządzenie finansowe.)

Wiedeń, 12. września. Słychać z pewnością o mającem wyjść w krótce rozporządzeniu finansowem, (patrz artykuł naczelny dzisiejszej Gaz. lwows.) według którego nałożony być ma stępel na wszystkie zagraniczne czasopisma nie objęte umową niemieckiego zjednoczenia pocztowego, jako niemniej na wszystkie publiczne obwieszczenia, plakaty, na anonse wszelkiego rodzaju, kalendarze i karty. Ostęplowanie publicznych obwieszczeń istnieje w lombardzko-weneckiańskiem-królestwie już od dawna. Za każdy egzemplarz osobnych ogłoszeń płaci się według jego rozmiaru ½ lub 1 krajcar m. k., przy umieszczeniu anonsów przychodzi za każdą razą opłacić na nowo 10 kr. k. m. Stępel na kalendarzach wynosi 3 kr. m. k. za każdy osobny egzemplarz. Każdy numer zagranicznej gazety nieobjętej pomienionem zjednoczeniem podpada stęplowi 2 kr. k. m.

(Oestr. Corp.)

(Prowizoryczna ustawa o politycznej organizacyi Węgier.)

Wiedeń, 13. września. W krótce już oczekujemy tu ogłoszenia prowizorycznej ustawy o politycznej organizacyi koronnego kraju Węgier. Jeszcze na początku r. b. wydane zostało prowizo-

ryum w tej mierze, w którem ustanowiony był udział dygnitarstwa wojskowego w wyższych kategoryach administracyi kraju. Rozporządzenie to służyło z jednej strony do uporządkowania stanu przechodowego, z drugiej zaś musiano dopiero wyszukiwać żywioły uregulowanej administracyi cywilnej. Otóż obecnie jest rząd nasz w stanie zająć się tą pracą. W wielu punktach głównych, mianowicie co się tyczy odgraniczenia zakresu działalności przyszłych władz politycznych, nieróżni się ustawa ta wcale od wydanych dla innych krajów koronnych statutów organizacyjnych. Administracyą tego kraju koronnego kierować będzie rezydujący w Buda-Peszcie namiestnik. Kraj podzielony będzie na 5 dystryktów: Peszt, Preszburg, Oedenburg, Koszyce i Wielki Warazdyn, które pod zarządem nadgespanów dystryktowych zostawać będą. Dawniejszy podział komitatów pozostanie niezmieniony, a każdy dystrykt obejmować będzie odpowiednią liczbę komitatów. Najniższy stopień administracyi politycznej stanowić będą tak zwane sądy komitatowe. (Oest. Corr.)

— „O. C.“ donosi za rzecz pewną, iż mimo to, że F. Z. M. Haynau nie myśli wnosić skargi przeciw sprawcom wyrządzonej mu ciężkiej obrazy, jednak c. k. austr. poselstwo postanowiło ścigać sądownie ten wypadek. Szef londyńskiej policyi złożył F. Z. M. przed jego odjazdem kondolacyjną wizytę.

(Kurs wiedeński z 12. września 1850.)

Obligacye długu państwa 5% — $96\frac{3}{8}$; $4\frac{1}{2}$% — $84\frac{1}{16}$; 4% — $75\frac{1}{2}$; $2\frac{1}{2}$% — 51. Akcye bankowe 1161. Losy z 1834 r. $184\frac{1}{2}$; z 1839 r. $118\frac{3}{4}$. Akcye kolei póln. $111\frac{3}{8}$.

Ameryka.

(Wiadomości z Nowego-Yorku. — Depesza telegraficzna z Galveston.)

New-York, 24. sierpnia. Okrętem „Pacife“ nadeszły najświeższe wiadomości z Nowego-Yorku. Głównem zdarzeniem od czasu odpłynięcia „Cambrii“ jest sankcya senatu udzielona bilowi tyczącemu się zbiegłych niewolników. W hrabstwie Lowndes w państwie Alabana odkryto i przytłumiono w drugiej połowie sierpnia zamierzone powstanie niewolników. Biali dali ognia do zebranych murzynów, z których jeden poległ trupem a dwudziestu zostało rannych. Plan tego buntu niewolników, przy którym, jak sądzą, zamierzono powszechną rzeź, przypisują jednemu abolicyoniście, który umknął.

Depesze telegraficzne z Galveston donoszą pod dniem 18. sierpnia, że się 12. sierpnia zebrało zgromadzenie prawodawcze, w którem zaraz przy zagajeniu odczytano poselstwo gubernatora Texasu. Poselstwo występuje silnie przeciw nieodpowiedzialnym pretensyom związkowej władzy wykonawczej. Poselstwo prezydenta Fillmore tyczące się Texasu nadeszło 17. sierpnia do Galveston i wywołało tam wielkie zniechęcenie. (D. R.)

(Wiadomości z Brezylii.)

Listy z Brezylii z 6. lipca wystawiają zajścia nieprzyjacielskie angielskiego paropływu wojennego „Cormorant“ w świetle daleko gorszem niż to uczyniły dzienniki angielskie. Według tych listów zawinął okręt angielski do zatoki Paranaguay odległej od Rio o 300 blisko mil angielskich, zapalił kilka brezyliańskich okrętów, dwa inne wziął na linwy holownicze, i usiłował wymknąć się nazad z zatoki. Chcąc to uskutecznić musiał przepływać obok kasztelu, zkąd dano doń ognia i dwóch majtków angielskich zabito. „Cormorant“ puścił wolno dwa zabrane okręta i z niesłychaną szybkością rozpoczął bombardowanie kasztelu, który zburzył do szczętu. Poczem wziął znowu na holownik puszczone okręta, i 6. lipca zrana zawinął z niemi do zatoki Rio.

Spory między cesarstwem Hayti a rzecząpospolitą Domingo już są załatwione. (Austria)

Hyszpania.

(P. Berthemy z powrotem do Madrytu. — Wiadomości z prowincyi. — Zwycięztwo kandydata umiarkowanego.)

Madryt, 3. września. Pan Berthemy, członek ambasady francuskiej, który do Puerto Llano odwoził szablę cesarską ofiarowaną przez prezydenta republiki jenerałowi Narvaez, powrócił do Madrytu. Doręczył ambasadorowi francuskiemu list własnoręczny jenerała Narvaez dla księcia Ludwika Napoleona i dla ambasadora Francyi.

Wiadomości, które rząd otrzymał z prowincyi, są bardzo pomyślne dla partyi porządku. W Saragosie odniósł kandydat ministeryalny zwycięstwo. Margrabia d'Ayerbe miał trzydzieści głosów więcej niż współzawodnik jego, były minister spraw wewnętrznych, p. Patricio de la Escosura, i ogłoszono go deputowanym.

Zwycięstwo kandydata umiarkowanego tem jest ważniejsze, iie że, jak powszechnie wiadomo, pan de la Escosura miał za sobą wpływ jenerała Espartero, który w Saragosie licznych ma przyjaciół; pomimo tej pomocy uległ kandydat progresistów. Jenerałowi Espartero nieposzczęściło się przy tem pierwszem swojem wystąpieniu na widowni politycznej. (Ind.)

Anglia.

(Porównanie siły marynarki angielskiej z francuską.)

Londyn, 7. września. Zbliżający się przegląd floty francuskiej w zatoce Cherbourga nastręczył dziennikom tutejszym powód do porównywania siły marynarki angielskiej z francuską. Podług dziennika „Morning Herald“ liczyła żaglowa flota francuska z końcem marca r. b. obstalowanych i już gotowych: 26 okrętów liniowych 39 fregat, 34 korwet i 47 brygów; na warsztatach zaś: 23 okrętów liniowych, 19 fregat, 2 korwety i 5 brygów. Parowa flota francuska (w służbie) składała się z 1 okrętu liniowego na korbach, z 21 fregat, 28 szalup i 60 pakunkowych statków; 6 mniejszych statków parowych było w robocie. Anglia zaś ma teraz, nieliczac obstalowanych i budujących się dopiero okrętów, następujące przydatne do żeglugi lub wkrótce mające być skończone okręta: Flota żaglowa: 31 okrętów liniowych, 14 pięćdziesięciodziałowych fregat, 4 fregat drugiej klasy, 12 korwet i 23 szalup i brygów. Flota parowa: 1 okręt liniowy na korbach, 4 fregat takich (okręta strażnicze), 13 fregat na korbach z kołami szuflastemi, 18 szalup i 9 okrętów działowych, razem 84 żaglowych i 45 parowych okrętów wszelkiego rodzaju. Tak znakomitej floty, jaka obecnie jest pod Cherbourgiem, nieznajdzie dziś naraz w żadnej zatoce angielskiej. W Spithead i w Portsmouth skoncentrowała się w kilku dniach imponująca flota parowa i kilka dobrze obsadzonych fregat, a w głównych zatokach w Portsmouth, Devonport i Sheerness znajdują się trzy okręta trójpokładowe oprócz trzech innych okrętów liniowych w komisyi, z których jednak żaden nie jest zupełnie obsadzony, jak większa część okrętów w Cherbourgu. Tymczasem zaś, jak już wspomnieliśmy, stoją w angielskich zatokach kanałowych tuziny parowych fregat i innych okrętów wojennych, które natychmiast po zapełnieniu ich załogi na morze wyruszyć mogą. (P. S. A.)

(Doniesienia z Australii.)

Londyn, 2. września. Najnowsze doniesienia z Australii na Indye angielskie sięgają po 16. maja, i zawarte są w dziennikach angielskich piszących o jawnej i stanowczej agitacyi dla oderwania obu Australii od kraju ojczystego. Sprawcą tej agitacyi wymieniają prezbyteryańskiego pastora nazwiskiem dr. Lang, który przed niedawnym czasem umieścił był w kilku dziennikach angielskich żarliwe pismo do ministra kolonii względem macoszego traktowania kolonii od kolonialnego departamentu. Podana przez niego myśl zawiązania wielkiej ligi politycznej dla przeprowadzenia żądanej emancypacyi znalazła u kolonistów jak najlepsze przyjęcie i żywy udział. Do tej ligi australskiej mającej przodkować federacyi lub unii australskiej, przypuszczeni będą jako członkowie wszyscy ci koloniści, którzy przyczynią się roczną składką pół funta szterl. Teraz wprawdzie osadzono agitatora w więzieniu za długi, lecz stronnicy jego chcą go ztamtąd wydobyć i umorzyć jego pasywa.

(Wiadomości ze Stanów zjednoczonych Ameryki północnej.)

Londyn, 5. września. W państwach zjednoczonych zdają się rzeczy brać obrót niepomyślny. Texas uzbroiło 8000 żołnierza dla odzyskania krain do Nowego Mexyku niegdyś należących mimo przeciwnej w tej mierze decyzyi rządu Stanów zjednoczonych, i postanowiło opierać się zbrojnie wszelkiej interwencyi unii amerykańskiej. Państwa też Georgia i Alabama zagroziły oderwaniem się od unii, jeźliby izba reprezentantów nie odrzuciła przyjęty od senatu bil względem przyjęcia Kalifornii do unii. (Austr.)

Francya.

(Kwestya rewizyi konstytucyi. — Głos dzienników elyzejskich. — Wiadomości potoczne.)

Paryż, 9. września. Kwestya rewizyi statutu konstytucyjnego staje się już teraz niemal głównym przedmiotem uwagi publicznej.— Wszystkie dzienniki rozbierają tę kwestyę tak wszechstronnie i z taką skwapliwością, iż zgromadzenie narodowe także chcąc niechcąc wkrótce do jej rozbioru będzie musiało przystąpić.

Dzienniki elyzejskie, którym okrzyki: Vive Napoleon! i vive l'Empereur, jakiemi w Cherbourgu witano prezydenta, zupełnie jak się zdaje zawróciły głowę, okazują coraz więcej zapału i wybitnego znaczenia. Jeden z nich zawołał wczoraj w szale radości, że rzeczy idą same przez się! Dziś oświadcza drugi zgromadzeniu narodowemu, że już teraz nie idzie o to, by jak dotychczas dyskutować nad kwestyą, czyli rewizya konstytucyi ma nastąpić w maju roku 1851 czy w maju roku 1852; lecz że potrzeba aby kwestya została rozstrzygnięta przed pierwszym z tych dwóch terminów, to jest jeszcze w tym roku, zaraz po odroczeniu. Nakoniec trzeci dziennik elyzejski posuwa rzecz jeszcze dalej i oświadcza, że nietylko idzie o przedłużenie władzy prezydenta lecz o jej pomnożenie i rozszerzenie, o jej zupełną zmianę, i że to przekształcenie nastąpi bez walk, bez wstrząśnień, bez opozycyi, tak jak w roku 1804, kiedy konzul dożywotni został cesarzem. Jaśniej wyrazić się niepodobna.

Podczas gdy dzienniki elyzejskie w ten sposób rozwijają projekta powzięte w bliskości prezydenta, utrzymuje się ciągle pogłoska, dająca przewidywać przy przyszłym wyborze prezydenta republiki nową kandydaturę w opozycyi kandydaturze Ludwika Bonapartego. Jakkolwiek wszystko co się tego przedmiotu tyczy, z największą przyjmujemy ogLędnością, niemogliśmy milczeniem pominąć pogłosek, które się szerzą i nietylko napotykają na wielu ludzi łatwowiernych, lecz w więcej doznają licznych sympatyi.

Pobyt prezydenta w Cherbourgu w ciągu dnia 8. b. m. nie odznacza się niczem szczególnem, wyjąwszy entuzyazm, większy jeszcze niż w dniach poprzedzających, tak twierdzą dzienniki elyzejskie. (Indep.)

(Szczegóły o podróży prezydenta. — Rady jeneralne.)

Paryż, 10. września. Dzienniki ministeryalne zawierają dziś mało szczegółów o pobyciu prezydenta w Cherbourg. Dzień 8. b. m.

poświęcony był wielkim manewrom eskadry, przedstawiającym widok wspaniały, którego nowość i powab niedopuszczały zajęcia się polityką. Podczas obiadu wyprawionego na okręcie „Friedland" odpowiedział prezydent na toast wzniesiony na cześć jego przez wiceadmirała Parseval-Dechénes, naczelnego dowódzcę armii, krótką przemową na cześć marynarki francuskiej, lecz przemowa ta tą razą nieodznaczała się barwą polityczną.

Depesza telegraficzna donosi, że prezydent wyjechał z Cherbourga dnia wczorajszego i wieczór stanął w Saint-Lô. Na giełdzie rozeszła się pogłoska, że go w mieście Carentan, którędy przejeżdżał, nie bardzo dobrze przyjęto. Lecz wiadomości można tylko mieć telegrafem, a depesza donosi przeciwnie o wielkiej sympatyi ludności. Wprawdzie nienależy uważać treść depeszy telegraficznych za nieomylną; ale nienależy też tak spiesznie wszystko co te depesze zawierają, brać w duchu wręcz przeciwnym. Trzeba czekać szczegółów.

Kwestya rewizyi konstytucyi zapełnia ciągle dzienniki. Rada jeneralna w departamencie Girondy oświadczyła się również za rewizyą konstytucyi bez zastrzeżenia konstytucyjnego. Jest więc dotychczas pięćdziesiąt takich rad jeneralnych, które żądają rewizyi. (Indep.)

(Szczegóły w „Patrie" o podróży prezydenta.)

Paryż, 10. września. Dziennik „Patrie" donosi: Dnia 8go o godzinie dziewiątej zrana słuchał Ludwik Napoleon mszy świętej na pokładzie okrętu „Friedland". Ksiądz Audibert odprawiał mszę świętą, czterech młodych majtków służyło do mszy. Załoga okrętu uszykowana była częścią na pomoście, częścią na tylnej części okrętu. Oficerowie stali na czele swoich oddziałów. O kilka kroków od ołtarza było krzesło zajęte przez prezydenta republiki; za nim stali ministrowie, admirałowie, oficerowie służby i oficerowie głównego sztabu.

Po mszy odśpiewano „Domine exaudias", poczem nastąpiło błogosławieństwo kapłańskie, na które odpowiedziało 21 wystrzałów z dział.

W południe skończył prezydent zwidzenie okrętów eskadry.

O drugiej godzinie zaczęły się manewry okrętów, podczas których padło 4000 wystrzałów armatnich. (Ind.)

(Depesza telegraficzna.)

Avranches, 10. września, 5 godz. rano. — Saint-Lo, 9ta wieczór. Prezydent republiki przybył właśnie do Saint-Lo śród okrzyków: vive Napoleon! Dziś rano podczas wyjazdu z Cherbourga wystąpiła gwardya narodowa i ludność tego miasta żegnając go tysiącznemi okrzykami: Niech żyje Napoleon! niech żyje prezydent! W Valognes, w Carentan, którędy drugi raz przejeżdżał, było przyjęcie jeszcze przyjaźniejsze aniżeli pierwszą razą. W Saint-Lo witano go z najżywszym entuzyazmem. W bramie miasta wsiadł prezydent na koń i zlustrował załogę i gwardyę narodową miejską, równie jak z wsi okolicznych.

Wszędzie w przejeździe prezydenta objawiła się dla niego najżywsza sympatya. (Ind.)

Włochy.

(Depesza telegraficzna.)

Turyn, 9. września. Wczoraj skonfiskowano dziennik „Opinione". Zebrała się komisya rządowa dla ułożenia projektu do ustawy względem zapobieżenia niedogodnościom teraźniejszej ustawy o druku, a mianowicie względem utrzymania kontroli książek i gazet z zagranicy przywożonych. Projekt ten przedłożony ma być parlamentowi. (Oest. Corr.)

(Wiadomości bieżące z Turynu.)

Turyn, 7. września. Dla asystowania przy uroczystości poświęcenia nowej chorągwi pułków lekkiej jazdy „Alessandria" i „Monferrato" wyruszyła dzisiaj cała załoga na piazza d'armi, przyczem także byli obecni król, książę Genuy i minister wojny, otoczeni licznemi zastępami ludności. — „Risorgimento" umieszcza względem poselstwa pana Pinelli artykuł napisany w tonie nieco mistycznym, i twierdzi, że Pinelli miał już konferencye z kardynałem Antonelli, a u papieża posłuchanie. W sprawie tej zresztą zanosiło się na zwłokę, mianowicie ze strony kuryi papiezkiej. Rzeczą jest zatem prawdopodobną, iż tak prędko jeszcze nie przyjdzie w tej mierze do załatwienia. — Przy uzupełniających wyborach wybrano na deputowanego w miejsce Santa-Roza, profesora Berti. „Commune italiano" utrzymuje, iż paropływ „Mozambano" otrzymał rozkaz udania się do Civitavecchia dla zabrania na pokład swój pana Pinelli, który myśli już Rzym opuścić.

(Napad rozbójników na dyliżans.)

Rzym, 5. września. W okolicy Altedo, a mianowicie na gościńcu idącym do Bononii, napadli niedawno temu rozbójnicy na rzymski dyliżans; pięciu uzbrojonych bandytów zrabowało 11 pasażerów zupełnie; rozbito skrzynię dyliżansową, i skradziono 450 szkudów. Po spełnieniu zbrodni udali się rozbójnicy drogą ku Baricella. — Kameralna administracya z Bononii ogłosiła, iż od 2. do 6. września wymieniano 38,300 skudów w papierach za nowe konsolidowane bony. Listy z Rzymu donoszą o pomyślnym postępie finansowych operacyi, i o zmniejszaniu się codziennem agio od śrebra i złota. (O. Corr.)

(Więzienie arcybiskupa Turynu. — Szczegóły o misyi p. Pinelli do Rzymu.)

Rzym. Wiadomo, że oskarzono rząd sardyński, że dlatego arcybiskupa Turynu wywieziono do więzienia w Fenestrella, ponieważ się spodziewa przez tamtejsze niezdrowe powietrze podkopać zdrowie tego prałata. Dowiadujemy się teraz z dobrego źródła, że to oskarzenie bynajmniej niejest uzasadnione. Tyczy się ono bowiem tylko dawniejszego więzienia politycznego, które zniesiono, a z którego kamienie służyły na wybudowanie twierdzy, służącej teraz za więzienie arcybiskupowi. Twierdza ta w najnowszym stylu wybudowana ma bardzo zdrowe położenie, jest od północy osłoniona i ma widok na południe, dominując nad pięknemi równinami, które rzeka Pad przecina. Fenestrellę nieuważano nigdy za niezdrową, było to bowiem od dawna więzienie dla oficerów rodu szlacheckiego, skazanych za przestępstwa dyscyplinarne. Zresztą zdaje się, że papież bynajmniej niepodziela zdania gorliwych obrońców arcybiskupa, ani też myśli oskarzać rząd sardyński o podobną zbrodnię. Ojciec św. przyjął bowiem bardzo łaskawie pana Pinelli, którego przedstawień w sposób bardzo przyjacielski wysłuchał kardynał Antonelli. Jest przeto nadzieja, że ta sprawa spokojnie będzie załatwioną, zwłaszcza że ambasador francuski ofiarował swoje pośrednictwo, które przyjął również rząd sardyński jak rzymski.

„Univers", dziennik katolicki, wychodzący w Paryżu, zawiera list z Rzymu z dnia 31. sierpnia, z którego wyjmujemy następujące szczegóły, tyczące się misyi pana Pinelli. „Mówią tu prawie wyłącznie tylko o deputacyi, którą rząd sardyński z panem Pinelli, prezydentem turyńskiej izby deputowanych, a obrońcą ustaw ministra Siccardi, na czele, przysłał do Rzymu. Dotychczas niechciał papież przyjąć tej deputacyi, i póki trzej zaufani rządu sardyńskiego niezmienią ducha, w którym chcą przemówić do papieża, dopóty zapewne naprózno czekać będą na audyencyę. — Słychać z dobrego źródła, że ci panowie tylko dlatego tu zjechali, aby prosić Ojca św., by żądał dymisyi arcybiskupa Franzoni i mianował jego następcę, gdyż rząd sardyński nieodzownie postanowił odjąć na zawsze więźniowi w Fenestrella administracyę jego dyecezyi. Zdaniem tych panów ma Pius IX. od tego zacząć, pochwalić zbrodniczą uzurpacyę rządu sardyńskiego, a gdy Ojciec św. wszelkie porobi koncesye, wtedy mu dany będzie rodzaj zadośćuczynienia. Taki jest charakter kroku pojednawczego ze strony rządu sardyńskiego." (D. R.)

Niemce.

(Ściślejsza rada związkowa.)

Frankfurt, 8. września. Drugie posiedzenie powołanej przez Austryę ściślejszej rady ma się odbyć temi dniami. Doniesienie, że się drugie posiedzenie już odbyło, jest fałszywe. Komisye mianowane na pierwszem posiedzeniu (2. września) miały codzienne konferencye. Mówią tu o nowych usiłowaniach względem porozumienia się między Berlinem a Wiedniem, i zdaje się, że ściślejsza rada związkowa tak długo odwlekać będzie powzięcie stanowczych uchwał, aż dopóki pewny rezultat tych usiłowań nie przyjdzie do skutku, do czego jednak przynajmniej do tej chwili nie ma wielkich widoków. (B. Z.)

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 10. września.)

Met. Austry. 5% — 81¼; 4½% pct. — 71. Akcye bank. 1195. Sard. 33¼. Hyszp. 3% — 33¼. Polskie 300 — 136½; 500 — 81½.

Prusy.

(Protokół wymiany ratyfikacyjnych dokumentów pokoju.)

Berlin, 11. września. Zamieszczamy tu poniżej z oryginału francuskiego tłumaczony protokół uskutecznionej na dniu 6. b. m. wymiany ratyfikacyjnych dokumentów pokoju z 2. lipca:

Podpisani, p. Sydow, nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister Jego Mości króla Pruskiego przy federacyi Szwajcarskiej i p. Bielke, sprawujący interesa Jego Mości króla Duńskiego przy dworze Jego Mości króla Pruskiego, upoważnieni od rządów swoich do wymiany dokumentów tyczących się ratyfikacyi traktatu pokoju, który za pośrednictwem Anglii na dniu 2. lipca między Jego Mością królem Pruskim w jego własnem i w imieniu rzeszy niemieckiej — i Jego Mością królem Danii zawarty został, zebrali się w tym celu w skutek zaproszenia pana Howard, sprawującego interesa Jej Mości królowy angielskiej, u reprezentanta pośredniczącego mocarstwa.

Tam przedłożyli i odczytali podpisani instrumenta ratyfikacyjne, a mianowicie: p. Sydow, dokumenta podpisane przez 17 państw niemieckich, a zaś p. Bielke 17 egzemplarzy dokumentów podpisanych przez Jego Mość króla Danii, poczem podpisani uznawszy formę rzeczonych dokumentów za dobrą i prawomocną, uskutecznili ich wymianę.

Pan Bielke oświadczył przy tej sposobności w imieniu swego rządu, że gabinet duński przyjmując w skutek polecenia mocarstwa pośredniczącego tę wymianę częściową, ma oraz nadzieję, iż akt niniejszy, chociaż nieobejmuje jeszcze wszystkich państw należących do związku niemieckiego, wkrótce w taki sposób uzupełniony zostanie, aby mógł stanowić ratyfikacyę wszystkich do tego związku należących państw niemieckich.

W dowód tego podpisali podpisani niniejszy na dwie ręce wygotowany protokół i wycisnęli na nim herbowe pieczęcie swoje.

Dan w Berlinie 6. września 1850.

(Podp.) R. v. Sydow. (L. S.)
Henryk Howard. (L. S.)
Bielke. (L. S.)

(P. St. A.)

(Jak sobie Prusy postąpią w obec zdarzenia w Kurhesyi?)

Wrocław, 13. września. Z Berlina dochodzą nas różne doniesienia o zachowaniu się Prus w obec wypadków w Kurhesyi. Jedni sądzą, że gabinet pruski będzie czekać na rozwiązanie sprawy kurheskiej, i jeżeli się lud zachowa w granicach legalnych, będzie nastawać na oddalenie ministerstwa. Inni znowu sądzą, że Prusy nie wystąpią ani za ludem ani za ministerstwem. Atoli najwięcej podobnem do prawdy jest to, że w ogóle nie wiedzieć jeszcze z pewnością, co Prusy uczynią. Dnia 12. września odbyła się znowu rada ministeryalna, na której debatowano nad sprawą Kurhesyi. Rezultat nie wiadomy.

(Kurs giełdy berlińskiej z 12. września.)

Dobrowolna pożyczka $106\frac{3}{8}$. Oblig. długu państ. $85\frac{3}{4}$. Akcye bank. 98. Pols. listy zast. $96\frac{1}{8}$ L. Pols. 500 — $81\frac{3}{4}$ L.; 300 — 137. Frydrychsdory $13\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. $11\frac{3}{8}$. Austr. bank. $87\frac{1}{12}$.

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie z dnia 16. września.)

Lwów. Na naszym dzisiejszym targu płacono za korzec pszenicy 19r.45k.; żyta 13r.30k.; owsa 6r.31k.; hreczki 10r.45k.; kartofli 4r.29k.; — cetnar siana kosztował 2r.59k.; okłotów 2r.5k.; sąg drzewa bukowego 31r.15k.; — kwartę wódki przedniej sprzedawano po 1r.15k., szumówki 50k. Jęczmienia, prosa, grochu, drzewa dębowego i sosnowego nie było na targu. Drobna sprzedaż w dawniejszych cenach.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 16. września. Hr. Baworowski Ignacy, z Kopeczyniec. — Hrabina Karnicka Teofila, z Bełzca. — PP. Zakrzewski Adolf, z Czołhan. — Lewicki Józef, z Bonowa. — Wiktor Tadeusz, z Jasła.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 16. września. Hr. Dzieduszycki Hipolit, do Jarczowiec. — PP. Majewski Franciszek, do Tarnopola.— Korzeniowski Aleksander, do Machnowa.— Udrycki Adolf, do Choronowa.— Strzelecki Eugeniusz, do Wyrowa.— Zagórski Wicenty, do Czech.

Kurs lwowski.

Dnia 17. września.

W monecie konwencyjnéj.	gotówką		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	5	27	5	30
Dukat cesarski	5	30	5	33
Półimperyał zł. rosyjski	9	27	9	30
Rubel śr. rosyjski	1	50	1	51
Talar pruski	1	41	1	42
Polski kurant i pięciozłotówk.	1	21	1	22
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr.	94	27	94	55
Galicyjskie listy zastawne w kasie Tow. Kredyt.	95	30	96	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 12. września..)

Amsterdam 162 p. 2. m. Augsburg $117\frac{1}{2}$ p. uso. Frankfurt $117\frac{1}{2}$ l. 3. m. Genua $136\frac{3}{4}$ p. 2. m. Hamburg $173\frac{1}{4}$ p. 2. m. Liworno 115 l. 2. m. Londyn 11.42 p. 3. m. Medyolan —. Paryż $139\frac{1}{2}$ p. 2. m. Agio dukata ces. 24. Napoleondor. 9.24. Szufryn. 16.20. Agio śrebra $16\frac{3}{4}$.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 16. września:

Pora	Barometr w mierze wied. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Sredni stan temperatury do g. 6. zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	″ ‴ ⁗				
6 god. zr.	28 2 7	+7°	+14°	zachodni	pochm.
2 god. zr.	28 2 10	+13,5°	+5,7°	„	„ ⊙
10 g. w.	28 3 6	+5,7°		półn.-zachod.	pogoda „

T E A T R.

Dziś: **Koncert** p. Marka na fortepianie i dramat niem. „**Guido und Renate.**“

Jutro: komedye polskie: „**Zielone rękawiczki**“ i „**Wody Truskawieckie.**“

Dzienniki petersburskie z sierpnia r. b. przynoszą Sprawozdanie administracyi Królestwa Polskiego, za rok 1846, z którego tu w treści podajemy rzecz według udzielnych gałęzi administracyjnych.

I. Komisya administracyjna spraw wewnętrznych i wyznań.

Ludność. Ludności w Królestwie liczono 1846 roku 4,867,129 mieszkańca, mianowicie mężczyzn 2,388,705, kobiet 2,478,424, w co wrachowano 195,745 dzieci w tym roku narodzonych, a przez co ludność całkowita przewyższała o 44,906 dusz ludność z r. 1845.

We względzie cywilnym liczono: 68,685 szlachty, mieszczan i chłopów 4,798,444. — We względzie osiedlenia było mieszkańców miejskich: 1,145,676; wiejskich zaś 3,721,453. — We względzie do wyznania znajdowało się katolików: 3,794,887; prawowiernych 4,299; uniatów 239,911; lutrów 262,497, reformowanych 1,723; menonitów, braci morawskich itd. 5,277; żydów 557,895, mahometanów i cyganów 640. — Liczba osad swojskich i z cudzoziemców, złożonych z 9,054 familii, wynosiła 43,697. — Kontyngens rekrucki brany w stosunku $2\frac{1}{2}$ do tysiąca, składał się z 5,413 ludzi, przystawianych z chrześcian 4,733; a od żydów 680.

Statystyka sądowa. Co do zbrodni w roku 1846 liczono morderstw 338; bratobójstw 1; niszczycielek płodu 45; samobójstw 222; podpalaczów 159; fałszerzów monety 88; kradzieży świętokradzkich 10; przeniewierców skarbu publicznego 5; kradzieży prywatnych 5,110. — O przestępstwa policyjne więzieniem karanych było w tym roku 46,230 osób. Z końcem zaś roku liczono poszlakowanych o zbrodnię 2,176; w więzieniu pozostawało 3,504.

Na 5,680 więźniów liczono: a) 5,125 mężczyzn, a kobiet 555; b) 901 osób niespełna lat 20, 2,723 osób między laty 20—40; a 2,056 starszych nad lat 40; c) 92 szlachty; 2,206 mieszczan; 3,382 chłopów; d) 40 osób dobrego wychowania; 767 umiejących czytać i pisać; 4,873 nie umiejących pisać ni czytać.

Utrzymanie więźniów, jako też kompanii skazanych do robót przy twierdzach kosztowało 247,200 rubli. Dochód zaś z pracy więźniów obracany zwykle na ich własne utrzymanie dozwolił oszczędzić z wymienionej sumy 17,702 rubli.

Industrya rękodzielna. Nad wyrobami wełnianemi pracowało w Królestwie w 1846 roku 8,021 rękodzielników na 2,254 warsztatach; a wartość sukna i innej z pod ich ręki tkaniny wełnianej wynosiła 2,048,718 rubli, przewyższająca o 163,604 rubli wyroby z roku poprzedzającego. — Przy wyrobach zaś bawełnianych pracowało rękodzielników 18,070 na 8,414 warsztatach i wydali wyrobów fabrycznych w wartości 2,248,275 rubli, mianowicie o 201,364 rubli więcej jak w poprzedzającym 1845 roku. — Wyroby tkackie lnu i konopi trudniły 7,088 rękodzielników przy 4,333 warsztatach; a dostarczały następujących artykułów: zgrzebnego płótna i drelichów łokci 2,464,410; płótna cieńszego 743,730 łokci; bielizny stołowej łokci 31,606; tkanki rozmaitej 1,047,474 łokci. — Po wsiach zaś zajmowało się tkactwem płótna 144,063 dusz; a wyroby ich pracy wynosiły 13,668,508 łokci; z czego łokci 3,661,683 poszło w obrót handlowy, resztę spotrzebowali mieszkańcy sami na miejscu.

Industrya mineralna w ręku prywatnych utrzymywała w ruchu 211 hamerni i kuźni, a trudniła wyrobników 4,180; których płody w wartości 1,385,518 rubli, w następującym były stosunku: surowego żelaza wyrobiono 375,632 cetnarów; lanego żelaza 41,334 cet.; miedzi 3,680 cet.; ołowiu 2,000 cet.; cynku 19,220 cetnarów.

Inne wyroby fabryczne i rękodzielnicze w Królestwie spisane są według wartości produkcyi, jak następuje: Wyroby browarskie piwa i porteru rubli: 87,787; wyroby likworów rub. 113,292; octów i olejów roślinnych rub. 150,338; fabryki cukru rub. 35,042; wyroby garbarskie rub. 679,164; fabryki świec łojowych i woskowych rub. 114,599; wyroby chemiczne rub. 70,910; bławatne rub. 61,220; papieru rub. 297,817; garncarskie i szklanne wyroby rub. 225,344; maszyny i narzędzia mechaniczne rub. 313,777; wyroby blacharskie, bronzowe, i śrebrnej powłoki rub. 164,380; powozy rub. 161,432.

Wartość przeto całkowita wyrobów w Królestwie roku 1846, przedstawia się w sumie 9,626,519 rubli. Zakłady te trudniły 46,103 robotników, a ludzi w industryi biegłych i rzemieślników uczonych zajmowały 75,892.

(Dokończenie nastąpi.)

Główny Redaktor **M. Szreniawa Sartyni.** Z c. k. galic. Drukarni rządowej